

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. MST-106-00800

Den 17. september 2010

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i brev af 20. juli 2010 spørgsmål nr. 866 (alm. del), som er besvaret ved foreløbigt svar af 12. august 2010. Spørgsmålet besvares hermed endeligt.

Spørgsmål nr. 866 (alm. del)

Vil ministeren oplyse om der som en del af de retlige sanktioner over for landmænd, der i 2010 har været skyld i gylleudslip, kan forventes at blive stillet krav om finansiering af genopretning af skader på natur og vandmiljø?

Svar

Miljøstyrelsen har som tilsynstema for 2010 fokus på gylleudslip, som kommunerne er blevet bedt om at registrere og indberette antallet af. Kommunerne er som led heri blevet bedt om også at indberette, hvilke sanktioner der er taget i brug ved registrerede gylleudslip. Indberetningsfristen er 1. april 2011. En foreløbig opgørelse af de modtagne indberetninger viser, at de anvendte sanktioner varierer, men at de fleste gylleudslip anmeldes til politiet og/eller, at der meddeles påbud til landmanden om forureningsbegrænsende foranstaltninger.

Der skal i den forbindelse peges på, at kommunerne efter såvel miljøbeskyttelsesloven som husdyrgodkendelsesloven kan påbyde gylleudslip standset og forurening fra gylleudslippet nedbragt. Påbud om afhjælpning kræver, at forureningen er ulovlig og skyldes den ansvarliges fejl eller forsømmelser. Enhver omkostning, som en landmand måtte have til at opfylde et sådant påbud, skal bæres af landmanden selv. Kommunen har endvidere i visse tilfælde ret eller pligt til at foretage en selvhjælpshandling for den ansvarliges regning.

Drejer det sig om en særlig omfattende skade på miljøet som følge af gylleudslippet, giver miljøskadeloven mulighed for særlige indgreb.

Miljøskadeloven tager udgangspunkt i forureneren betaler princippet og indeholder således regler, der gør den, der er ansvarlig for en miljøskade, pligtig at afhjælpe skaden og afholde alle omkostninger hertil. Den ansvarlige for en miljøskade, er den ansvarlige for driften, og det vil i tilfælde af gylleudslip sige landmanden, uanset hvordan skaden er indtruffet. Hvis udstrømningen af gylle er omfattende nok til at udløse en decideret miljøskade, er landmanden således pligtig at afhjælpe skaden, uanset om udstrømningen skyldes en fabriktionsfejl ved gyllebeholderen eller en betjeningsfejl.

Landmandens pligt til afhjælpning gælder dog ikke, hvis han kan godtgøre, at skaden er forvoldt af tredjemand (hærværk) og er indtrådt til trods for, at passende sikkerhedsforanstaltninger var truffet af landmanden.

Det er kommunen, der skal afgøre, om skaden som følge af et gylleudslip kan kvalificeres som en miljøskade. Miljøstyrelsen har til brug for kommunens afgørelse af, om en skade kan siges at udgøre en miljøskade, udstedt en vejledning om miljøskadebegrebet (Miljøstyrelsens Vejledning nr. 4, 2008).

Miljøstyrelsen er ikke bekendt med, at kommuner indtil videre har truffet afgørelse om, at en miljøskade er indtrådt. Miljøstyrelsen har i foråret 2009 bedt kommuner og miljøcentre om løbende at indsende afgørelser om spørgsmålet. Miljøstyrelsen har ikke modtaget nogle afgørelser om en indtrådt miljøskade. Endvidere er der nedsat et overvågningsudvalg, hvis formål er at afgive rapport til miljøministeren om erfaringer med miljøskadelovgivningen samt rådgive om eventuelle forbedringer af reglerne. Overvågningsudvalget er i færd med at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse ved samtlige tilsynsmyndigheder og herunder kommunerne om anvendelse af miljøskadeloven.

Ved siden af den offentligretlige regulering af gylleudslip ved påbud og miljøskadereglerne, gælder dansk rets almindelige erstatningsregler. Yderligere indeholder miljøskadeerstatningsloven regler om et objektivi erstatningsansvar for tab som følge af en indtrådt forurening for visse særligt farlige eller forurenende virksomheder, herunder ejendomme med en samlet opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på 3.750 kubikmeter.

Karen Ellemann

/

Claus Torp